

Sygn. akt V CNP 37/09

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa J. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w C. i E.P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 czerwca 2009 r.,

na skutek skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia

powoda od wyroku Sądu Okręgowego w C.

z dnia 31 maja 2007 r.,

- 1) odrzuca skargę;**
- 2) zasądza od J. M. na rzecz Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w C. kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset) tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 31 maja 2007 r. Sąd Okręgowy w C. oddalił powództwo J. M. przeciwko Skarbowi Państwa- Prezesowi Sądu Rejonowego w C. i E.P. o zasądzenie kwoty 20 000 000 zł tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną w wyniku niewłaściwego, zdaniem powoda, zabezpieczenia w postępowaniu upadłościowym majątku należącego do powoda przedsiębiorstwa. Apelacja wniesiona od tego wyroku przez powoda została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 kwietnia 2008 r., a postanowieniem z dnia 9 lipca 2008 r. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie powoda na postanowienie o odrzuceniu apelacji.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 31 maja 2007 r. powód jako podstawy skargi wskazał naruszenie prawa materialnego: art. 417, art. 415. art. 417 i art. 415 w zw. z art. 361 i art. 363 k.c. przez ich niezastosowanie oraz art. 442 § 1 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie a także art. 2 i art. 45 ust.1 Konstytucji i art. 6 ust. 1 Konwencji z dnia 4 listopada 1950 r. o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z uzupeł.) przez ich nie zastosowanie i oddalenie powództwa, mimo że było ono uzasadnione i udokumentowane. Stwierdził, że zaskarżone orzeczenie nie jest sprawiedliwe, gdyż zarzucane w skardze naruszenie przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego w sposób oczywisty pozbawiło powoda możliwości uzyskania sprawiedliwego wyroku. W szczególności stwierdzenie przedawnienia roszczeń oraz podważenie samego faktu powstania szkody jak i jej wysokości w sposób oczywisty wskazuje na faworyzowanie pozwanego Skarbu Państwa. Powołał też dwa orzeczenia ETPC w Strasburgu dotyczące konieczności zagwarantowania obywatelowi prawa do sądu przez umożliwienie rozpoczęcia procesu cywilnego i zakończenie go w rozsądnym czasie.

W wykonaniu obowiązku z art. 424¹ § 2 w zw. z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżący wskazał i uzasadnił okoliczności faktyczne i prawne, które jego zdaniem sprawiają, iż odrzucenie apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji było nieuzasadnione i pozbawiło go prawa do sądu, w tym do zagwarantowanego postępowania dwuinstancyjnego. To, jego zdaniem sprawia, że spełniona została przesłanka art. 424¹ § 2 k.p.c., gdyż niezgodność z prawem wynika z naruszenia

podstawowych zasad porządku prawnego i konstytucyjnych wolności oraz praw człowieka i obywatela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na to, że przedmiotem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wyrok Sądu pierwszej instancji, skarżący zgodnie z art. 424¹ § 2 k.p.c. powinien przede wszystkim wykazać, że zachodzą kumulatywne przesłanki zaskarżenia takiego wyroku wskazane w powyższym przepisie. Powinien zatem wykazać, że z wyjątkowych, niezawinionych przez siebie przyczyn nie mógł skorzystać z apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji oraz że niezgodność z prawem tego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Utrwalone jest w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że „wyjątkowy wypadek”, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. odnosi się zarówno do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia, jak i wyjątkowo rażących uchybień, do jakich doszło przy wydaniu objętego skargą wyroku Sądu pierwszej instancji. Przyczyny nieskorzystania ze środka zaskarżenia muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym, a więc nie mogą wynikać z zaniedbań strony (porównaj między innymi orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r. I CNP 4/06, OSNC 2006/6/11).

W rozpoznawanej sprawie powód nie mógł skorzystać z apelacji przysługującej mu od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 31 maja 2007 r., będącego przedmiotem rozpoznawanej skargi, z przyczyn wskazanych w postanowieniu Sądu Apelacyjnego z dnia 16 kwietnia 2008 r. o odrzuceniu apelacji oraz w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2008 r. oddalającym zażalenie powoda na to postanowienie. Trafność i zgodność z prawem powyższych postanowień nie może być kwestionowana ani podlegać ocenie w obecnym postępowaniu ani w żadnym innym, bowiem fakt, że zażalenie na odrzucenie apelacji rozpoznawał Sąd Najwyższy zamknął drogę do zakwestionowania tego orzeczenia w drodze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem (art. 424¹ § 3 k.p.c.). Bezprzedmiotowe są zatem wszystkie zarzuty skarżącego odnoszące się do niezgodności z prawem tego orzeczenia oraz twierdzenia, że narusza ono

podstawowe zasady porządku prawnego, konstytucyjne wolności oraz prawa człowieka i obywatela. Przy ocenie, czy rozpoznawana skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji spełnia wymagania art. 424¹ § 2 k.p.c. wykazania, że skarżący z wyjątkowych powodów i nie ze swej winy nie skorzystał z przysługującej mu apelacji od tego wyroku, Sąd Najwyższy jest związany ustalonymi we wskazanych wyżej postanowieniach Sądów obu instancji, przyczynami odrzucenia apelacji. A przyczynami tymi było wniesienie przez zawodowego pełnomocnika powoda apelacji po terminie oraz nie złożenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, natomiast złożenie nie przysługującego wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty od apelacji.

W tych okolicznościach niewątpliwie jest, że skarżący nie wykorzystał przysługującego mu środka odwoławczego od wyroku Sądu pierwszej instancji nie z przyczyn wyjątkowych, obiektywnie usprawiedliwionych, o których mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., lecz w wyniku własnych zaniedbań, co sprawia, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego z dnia 31 maja 2007 r. jest niedopuszczalna, jako nie spełniająca jednej z kumulatywnych przesłanek wskazanych w tym przepisie.

Już więc tylko na marginesie należy wskazać, że skarżący nie wykazał też istnienia drugiej przesłanki. Dla wykazania bowiem, że zaskarżone orzeczenie narusza podstawowe zasady porządku prawnego, konstytucyjne wolności albo prawa człowieka i obywatela nie wystarczy stwierdzenie, że w wyniku naruszenia określonych przepisów prawa materialnego Sąd wydał niesprawiedliwy wyrok lub wyrok naruszający zasady wskazane w art. 424¹ § 2 k.p.c. Konieczne jest wskazanie, poprzez jej określenie, zasady, którą narusza zaskarżony wyrok, wykazanie, że zasada ta ma podstawowe znaczenie dla porządku prawnego i została naruszona, czego skarżący nie uczynił (porównaj między innymi orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 r. V CNP 140/06, nie publ.). Nie wskazał też w jaki sposób wyrok Sądu Okręgowego narusza zasady określone w art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji i w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka. Samo stwierdzenie, że oddalenie powództwa naruszało wskazane w skardze przepisy, było niesprawiedliwe, faworyzowało pozwaną Skarb Państwa

i pozbawiło powoda prawa do sądu, jest niewystarczające do wykazania drugiej przesłanki art. 424¹ § 2 k.p.c.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. odrzucił skargę.

Na wniosek Skarbu Państwa- Prezesa Sądu Rejonowego w C. zawarty w odpowiedzi na skargę, Sąd Najwyższy zasądził na jego rzecz od skarżącego zwrot kosztów postępowania na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1 i art. 424¹² w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.